

Procesplan, communicatie- en participatieverslag Zonnepark Bosserheide

Inhoud

1.	Inleiding.....	3
1.1.	Zonnepark Bosserheide	3
1.2.	Leeswijzer	3
2.	Stakeholderanalyse	4
2.1.	Inventarisatie belanghebbenden.....	4
2.2.	Belangen.....	4
2.3.	Bevindingen	6
2.4.	Stakeholderdossier.....	7
3.	Projectfase: Uitwerking.....	8
3.1.	Overzicht activiteiten.....	8
3.2.	Haalsessie	9
3.2.1.	Resultaten haalsessie	10
3.3.	Werksessie I.....	10
3.3.1.	Resultaten werksessie I	11
3.4.	Brengsessie	12
3.4.1.	Resultaten brengsessie.....	13
3.5.	Werksessie II.....	13
3.5.1.	Resultaten werksessie II	14
3.6.	Brengsessie II	14
4.	Verwachtingen ter inzagelegging.....	15
5.	Vervolg.....	20
5.2.	Planning per projectfase.....	20
	Fase 2: Uitwerking.....	20
	Fase 3: Realisatie	20
	Fase 4: Exploitatie	20
6.	Conclusie.....	22
	Bijlage 1: Analyse stakeholders Zonnepark Bosserheide (A3)	23

1. Inleiding

Echt-Susteren wil in 2040 een energie neutrale gemeente zijn. Dit betekent dat energie die wordt gebruikt, van hernieuwbare bronnen moet komen, opgewekt binnen de gemeentegrenzen. De belangrijkste reden om dit te willen, is het tegengaan van klimaatverandering. Het stadium van goede voornemens is voorbij. Het gaat nu heel concreet over maatregelen die effect hebben op ons leven en onze leefomgeving. Huizen worden geïsoleerd of klimaatneutraal gebouwd, we gaan elektrisch rijden, er komen meer windmolens op land en we zetten meer zonnepanelen op daken en in velden. De energietransitie gaan we daardoor op steeds meer plekken zien. Toch komt de gemeente nog duurzame energieopwekking te kort om binnen Echt-Susteren evenveel duurzame energie op te wekken als er wordt verbruikt.

1.1. Zonnepark Bosserheide

Binnen de gemeente grenzen hebben wij, Solar Provider Group B.V. (SPG), een projectlocatie gevonden aan de Bos en Broek en Donnerskamp om het opwekken van zonne-energie te combineren met natuurontwikkeling. Zonnepark Bosserheide is op 8 mei 2020 aangedragen bij de gemeente Echt-Susteren als potentieel kansrijk project. De gemeente heeft op 30 juni 2020 kenbaar gemaakt dat het plan behoorde tot één van de vijf best scorende initiatieven.

Tijdens de selectieprocedure (van december 2019 tot en met mei 2020) heeft SPG een communicatie- en participatieplan opgesteld. In dit plan is voorgesteld om een communicatie- participatietraject te doorlopen met vier verschillende fases: 1) voorbereiding, 2) uitwerking, 3) realisatie en 4) exploitatie. Gedurende de selectieprocedure is de eerste fase (voorbereiding) uitgevoerd. Na het positieve advies van de gemeente, is SPG begonnen met de tweede fase (uitwerking).

Het huidige plan voor Zonnepark Bosserheide is vanaf juni 2020 verder uitgewerkt. Zo zijn wij gekomen tot een initiatief wat voor circa 4,7 hectare aan zonnepanelen, 2,6 hectare aan landschappelijke inpassing en 0,8 hectare aan onderhoudspaden bestaat. Het plan is mede tot stand gekomen door intensief contact met de stakeholders uit de omgeving.

Op dit moment is de tweede fase (uitwerking) volbracht. Wij hebben verder invulling gegeven aan de derde pijler (procesparticipatie en omgevingscommunicatie) vanuit het gemeentelijke beleidskader. Met dit verslag willen wij u inlichten over het verloop van de uitwerkingsfase.

1.2. Leeswijzer

Voor een soepele ontwikkeling van een nieuw zonnepark is het participeren en communiceren met de omgeving cruciaal. Een goede samenwerking met de omgeving draagt bij aan de kwaliteit van het project en verkleint de weerstand. Goede communicatie helpt dus in een kwalitatief en soepel projectverloop. In dit 'Communicatie- en participatieverslag' leest u op welke wijze wij hieraan invulling hebben geven.

Allereerste zal een korte toelichting worden gegeven over de stakeholder analyse. Deze bouwt verder op de analyse vanuit het eerder opgestelde communicatie- en participatieplan. In Hoofdstuk 3 zal verder worden ingegaan op de activiteiten die zijn uitgevoerd tijdens de uitwerkingsfase. Hier is ook een koppeling gemaakt tussen de resultaten van de activiteiten en hoe deze zijn verwerkt in de projectplannen voor Zonnepark Bosserheide. Gebaseerd op onze kennis van de omgeving en de standpunten van de stakeholders, willen wij in Hoofdstuk 5 inspelen op de te verwachten opmerkingen en geven meteen een mogelijke reactie hierop. Als laatst lichten wij nog onze plannen toe voor de toekomst wat betreft de communicatie- en participatie voor de realisatie en exploitatie fase.

2. Stakeholderanalyse

Voor het eerder opgestelde communicatie- en participatieplan is een analyse gemaakt van de stakeholders. In deze analyse is een overzicht gegeven van de verschillende belanghebbenden, de invloed van de belanghebbende, en afsluitend onze bevindingen.

2.1. Inventarisatie belanghebbenden

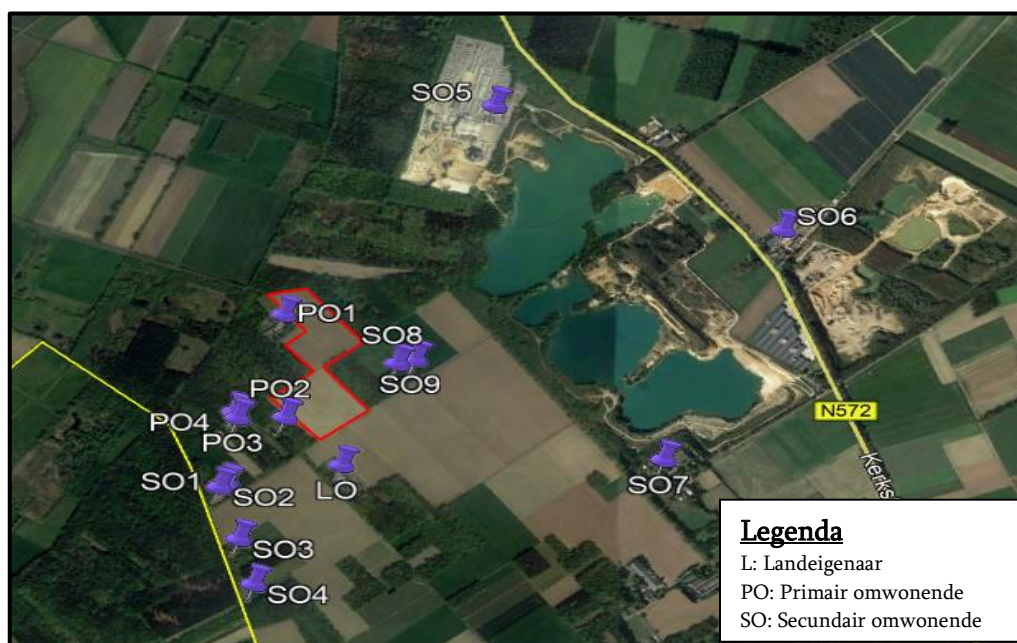
In de eerder opgestelde inventarisatie waren 8 verschillende categorieën opgesteld. Hier is naderhand een categorie (Media) aan toegevoegd en zijn wij gekomen tot 9 categorieën namelijk, 1) gemeente Echt-Susteren, 2) Landeigenaar, 3) Primair omwonenden, 4) Secundair omwonenden, 5) Belangengroepen / organisaties, 6) Lokale energie coöperatie, 7) Netbeheerders / nutsbedrijven, 8) Media en 9) Overige. Ten opzichte van de eerste inventarisatie zijn er vooral bij de overige categorie stakeholders toegevoegd die zich hadden aangemeld voor de digitale informatieavond. Hieruit kan worden opgemaakt dat bij de eerste inventarisatie de meeste relevante stakeholders zijn meegenomen. De volledige inventarisatie van de belanghebbende is opgenomen in bijlage 1.

2.2. Belangen

In het eerdere plan kon er al een goed beeld gegeven worden over de invloed van de belanghebbenden, omdat wij bijna alle stakeholders hadden gesproken. Ondertussen hebben wij wel met iedereen gesprekken gevoerd en kunnen daarom ook een betere inschatting maken over hun invloed op het initiatief.

- Primaire en secundaire omwonenden

De primair en secundair omwonenden hebben altijd invloed op de ontwikkeling van Zonnepark Bosserheide. Vanuit SPG zijn alle primaire en secundaire omwonenden uitgenodigd voor persoonlijke gesprekken, een digitale informatieavond en een digitale workshop (zie Figuur 2). Sommige omwonenden hebben hier meer gebruik gemaakt dan andere. De contacten met PO2, PO3 en SO5 zijn frequenter geweest dan met de anderen omwonenden gezien de nabijheid van de woningen of bedrijf bij het plangebied. Omwonenden hebben ook deels zelf de verantwoordelijkheid om hun belang aan te spreken. Wij hebben zo veel mogelijk openheid gecreëerd, zodat zij hiervan gebruik kunnen maken.

Figuur 1: Overzicht primair en secundair omwonenden (bron: www.maps.google.com)

- Gemeente Echt-Susteren

Gemeente Echt-Susteren is eigenaar van natuurgebieden Haeselaar, De Kuyper en Bos en Broek. Het noordelijke deel van het plangebied ligt in de zilvergroeene natuurzone. Daar omheen ligt de goudgroene natuurzone. Ondanks het zonnepark behoudt het plangebied de functie als verbinding tussen de goudgroene zones. De wijze waarop deze verbinding tot stand komt, dient in overleg met de gemeente Echt-Susteren afgestemd te worden. Hierover is verschillende malen contact geweest met de verantwoordelijken binnen de gemeente. Naast het aanleggen van een verbindingstrook, dienen ook de soorten beschermd te worden, de bodem niet te verwaarlozen en wordt er een creatieve bijdrage geleverd aan de natuur. Vanuit dit oogpunt hebben wij de gemeente, als eigenaar van de natuurgebieden, een belang toegekend.

- Xella

Xella is opgericht in 2002 en levert kalkzandsteenbeton en cellenbeton aan de bouwindustrie. Ook is Xella actief in het leveren van isolatieplaten. In Kongingsbosch heeft Xella een van haar ontginningslocatie voor o.a. kalkzandsteen. Het bedrijf is al lang actief op deze locatie en heeft daarom ook belang in de ontwikkelingen van het zonnepark initiatief.

Figuur 2: Locatie Xella (bron: www.maps.google.com)

- Sanders & Geraedts

Sanders & Geraedts is in 1957 opgericht en ontgint indurstiezand, wegenbouwzand, backfillzand en klei- en leemproducten. In Koningsbosch heeft Sanders en Geraedts haar laatste groeve die ze ontginnen. Het bedrijf is, net zoals Xella, al lang actief in de omgeving en heeft daarom ook belang in de ontwikkeling van het zonnepark.

Figuur 3: Locatie Sanders & Geraedts (bron: www.maps.google.com)

- Camping Bohmerwald

Camping Bohmerwald wordt uitgebaad door de familie Bos. De camping is al lang actief in de regio en mensen kunnen hier nog steeds gebruik van maken. Gezien de camping haar bedrijfstactiviteiten uitvoert in de omgeving van het zonnepark, hebben zij ook een belang.

Figuur 4: Locatie camping Bohmerwald (bron: www.maps.google.com)

- Echt-Susteren Energie

De energie coöperatie Echt-Susteren Energie (ESE) is vooral gericht op lokale verduurzaming. De activiteiten worden gestroomlijnd door drie pijlers 1) bewustwording, 2) besparing en 3) opwekking. Er kan zo voor verschillende projecten toegevoegde waarden worden gecreëerd. ESE wordt voor Zonnepark Bosserheide vooral betrokken bij het mogelijk maken van 50% lokaal eigendom. Op dit financiële vlak van het project heeft de coöperatie vooral belang.

2.3. Bevindingen

Uit onze inventarisatie van de stakeholders zijn een aantal bevindingen naar voren gekomen die wij in dit plan willen benadrukken.

- Primaire en secundaire omwonenden

Wij hebben met alle primaire en secundaire omwonenden gesproken. Een eerste bevinding is dat er bij de meeste omwonenden weinig weerstand is tegen het initiatief. Er zijn wel vragen over verschillende thema's gerelateerd aan het zonnepark, evenals het beleid. De meeste opmerkingen en vragen over Zonnepark Bosserheide hebben te maken met het gebruik van agrarische grond, het effect op de woon- en leefomgeving van de omwonenden en de effecten op de natuur. Ook krijgen wij veel vragen die los staan van het initiatief, deze hebben meer betrekking op het beleid en keuzes van de gemeente Echt-Susteren.

- Xella

Uit ons vooronderzoek is gebleken dat het zuidelijke deel van het projectgebied van het zonnepark binnen potentieel uitbreidingsgebied van de fabriek ligt. Dit gebied is circa 90 hectare. Burgermeester en wethouders zijn bevoegd om de huidige bestemming te wijzigen in de bestemming 'Bedrijf – Grondstoffenwinning', mits er voldaan wordt aan diverse voorwaarden. Een van de voorwaarden is dat maximaal 60% van de gronden gebruikt mag worden om te ontginnen. Tijdens de meerdere gesprekken tussen SPG en Xella hebben zij duidelijk aangegeven een conflicterend belang te hebben met Zonnepark Bosserheide.

- Sanders & Geraedts

De gesprekken met Sanders & Geraedts zijn op een goede manier verlopen. Het bedrijf is ook actief in de ontginning, maar zij zullen niet uitbreiden. Er is afgesproken vooral meer informatie te voorzien tijdens de verdere uitwerking van het initiatief. Er zijn in eerste instantie geen belemmeringen van belangen bij het ontwikkelen van Zonnepark Bosserheide.

- Camping Bohmerwald

De gesprekken met Camping Bohmerwald zijn soepel verlopen. Zij wilden vooral meer informatie inwinnen over het initiatief. Zijn zien geen belemmering van hun zakelijke belang en het ontwikkelen van het zonnepark op deze locatie.

- Geïnteresseerde omwonenden uit wijdere omgeving

Voor de digitale informatieavond zijn ook inwoners betrokken die niet als primair of secundair zijn gekenmerkt. Via een persbericht in 't Waekblaad en twee verstuurd brieven naar omwonenden binnen een straal van 750 meter zijn wij met deze groep stakeholders in contact gekomen. Hier zijn 14 nieuwe stakeholders naar voren gekomen. Over het algemeen waren de meeste nieuwsgierig naar verdere informatie over het project. Enkel één stakeholder wou concreter in gesprek over de financiële participatie.

2.4. Stakeholderdossier

Elk contactmoment met een stakeholder leggen wij vast in ons stakeholderdossier. Zo is in één oogopslag duidelijk welke contactmomenten er hebben plaatsgevonden, welke documenten de betreffende stakeholder heeft ontvangen en op welke wijze de terugkoppeling van de afspraken heeft plaatsgevonden. Tijdens de selectie- en vergunningsfase hebben verschillende contactmomenten plaatsgevonden om een indruk te krijgen over ons voornemen een zonnepark te positioneren in de nabijheid van de woningen en de eventuele landschappelijke inpassing hiervan.

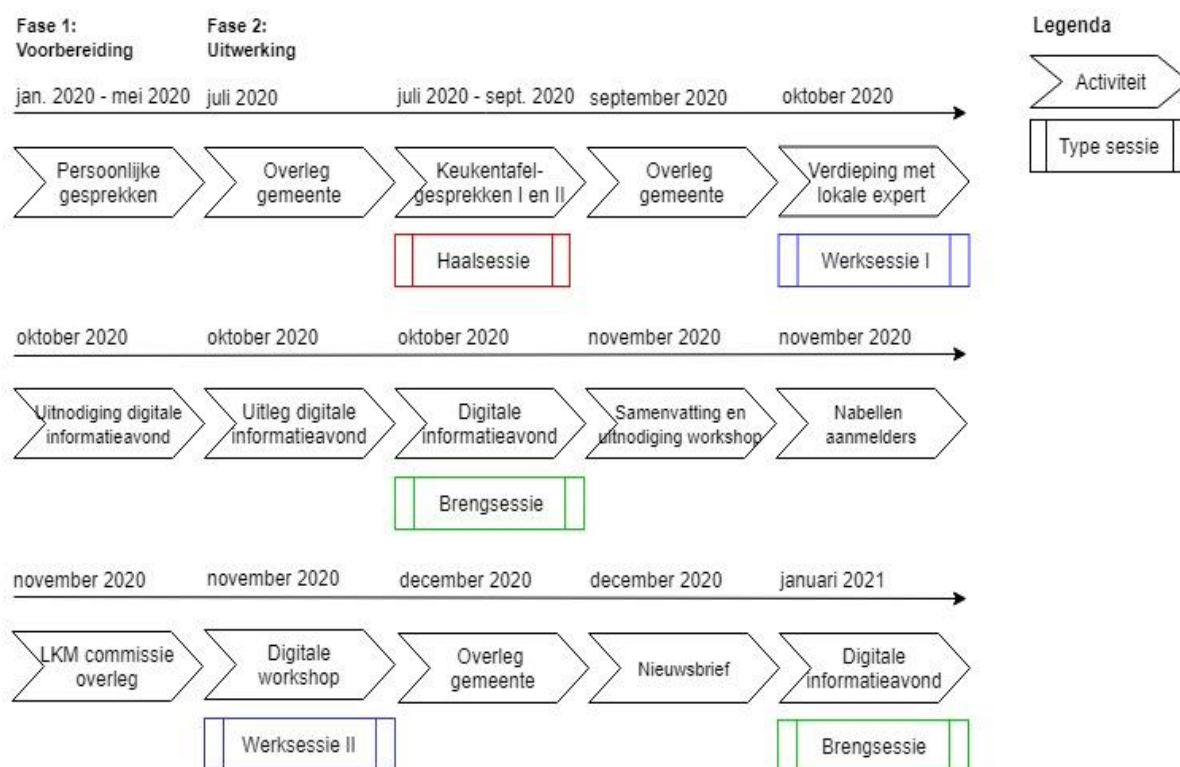
3. Projectfase: Uitwerking

Vanuit het eerdere communicatie- en participatieplan hebben wij een participatie traject uitgedacht met vier verschillende fases. De eerste fase, de voorbereiding, heeft tijdens de selectie procedure plaats gevonden en had als resultaat dat verschillende stakeholders uit de directe omgeving zijn geïnformeerd over het initiatief. Na de selectie van Zonnepark Bosserheide zijn wij verder overgegaan naar de tweede fase, de uitwerking.

De uitwerkingsfase had als doel om te komen tot een door de omgeving gedragen vormgeving en invulling van het zonnepark. Hierbij hebben wij gebruik gemaakt van de methode van haal-, werk-, en brengsessie. Tijdens elke sessie participeren wij op een ander niveau. Onze aanpak maakt dat wij het burgerparticipatietraject zeer efficiënt doorlopen, en dat wij naast een zichtbaar resultaat ook werken aan een voelbaar resultaat onder bewoners en betrokkenen. Wij zullen hieronder inhoudelijk ingaan op de verschillende activiteiten die zijn georganiseerd, de resultaten en de verwerking van de resultaten in de uiteindelijke plannen voor Zonnepark Bosserheide.

3.1. Overzicht activiteiten

Na de positieve selectie op 30 juni 2020 voor Zonnepark Bosserheide zijn wij meteen begonnen met de uitvoering van de haal-, werk- en brengsessies. In totaal zijn er minimaal vier hoofdcontactmomenten geweest met de primaire en secundaire omwonenden. In onderstaand overzicht worden de meest belangrijke activiteiten weergegeven die tot op heden door SPG zijn uitgevoerd.

Figuur 5: Overzicht communicatie- en participatie activiteiten (bron: Solar Provider Group B.V.)

3.2. Haalsessie

Na de eerste voorbereidingsgesprekken is in juli gestart met de haalsessie met concreet twee doelen voor ogen. Dit was om alle stakeholders (gemeente, primaire en secundaire omwonenden, organisaties en lokale energie coöperatie) te spreken en hun belangen in kaart te brengen. In januari en februari 2020 hadden wij al verschillende stakeholders gesproken om hun belang in kaart te brengen. In de maanden juli tot en met september hebben er (keukentafel)gesprekken plaatsgevonden met de gemeente, de negen omwonenden, organisaties en de lokale energie coöperatie. Hieronder willen wij de belangen van de stakeholders kort toelichten.

- Gemeente Echt-Susteren

Kort na de bekendmaking van de selectie voor Zonnepark Bosserheide is er in juli overleg geweest met de gemeente Echt-Susteren. Hierna is er ook met de panelleden overleg geweest in september. De gemeente stelde voorop dat hun belang in het proces was om te komen tot een bestemmingsplanwijziging, en dat in goede banen te leiden, maar dat de initiatiefnemer zelf aan zet was om de plannen uit te voeren. Er moest zeker geregeld overleg plaatsvinden tussen beide partijen. Dit heeft ook ongeveer wekelijks plaatsgevonden.

- Primair en secundair omwonenden

Er zijn in juli en augustus op twee momenten keukentafelgesprekken gevoerd met alle negen omwonenden. De meeste omwonenden hadden wij al in januari en februari gesproken. Zij waren toen over het algemeen van mening dat het zicht op de panelen moest worden geblokkeerd en maatregelen moesten worden genomen voor het behoud van de natuur. Omwonenden PO3 gaf tijdens het gesprek in augustus aan dat hij zich ernstige zorgen maakt over de impact van het zonnepark op de natuur. Er zijn veel bijzondere soorten (trek)vogels aanwezig in de omgeving die negatief kunnen worden beïnvloed door het initiatief. Ook waren er zorgen over de straling die van de panelen of inkoopstation af zou komen. Verder spraken wij in augustus voor de eerste keer met PO2. Het was in beginsel moeilijk om met deze omwonende contact te leggen, maar uiteindelijk is er reactie gekomen op de toegezonden brieven. In een persoonlijk gesprek gaf de omwonende aan positief tegenover het initiatief te staan. Er waren wel zorgen over de schittering, aangezien zijn woning aan de west kant van het mogelijke zonnepark zou liggen. Ook was het belangrijk om te weten wanneer het project gebouwd zou gaan worden. Tijdens de gesprekken met SO5 is er in eerste instantie verder informatie uitgewisseld over het initiatief en de uitbreidingsplannen van de kalkzandsteenfabriek. Hierin is in september een afspraak gepland. In dit overleg is duidelijk gemaakt dat er nog steeds een conflicterend belang is tussen het zonnepark en het zoekgebied voor uitbreiding van de kalkzandsteenfabriek. Er werden wel enkele opties besproken die eventueel een oplossing zouden kunnen bieden. Zo zou het mogelijk zijn om het deel van het zoekgebied naar ergens anders in de omgeving te verplaatsen of voorwaarden creëren om na de looptijd van het zonnepark de uitbreiding mogelijk te maken. Er zou intern bij deze stakeholder verder moeten worden gekeken naar de opties. Er werd voorgesteld om in december weer een gesprek te plannen.

Een ander veel voorkomend thema onder de omwonenden, maar geen direct belang, is het gebruik van agrarische gronden voor het opwekken van duurzame energie met zonnepanelen. Dit onderwerp is geen belang van een specifieke omwonende, maar toch noemenswaardig. De meeste omwonenden zagen dit als bezwaarlijk, omdat goede agrarische grond wordt ingeleverd terwijl er nog veel daken in de gemeente kunnen worden gebruikt voor zonnepanelen.

Na deze verdere keukentafelgesprekken te hebben gevoerd, hebben wij bij alle omwonenden een verslag achtergelaten met de meest belangrijke informatie over het verdere proces voor Zonnepark Bosserheide.

- Natuurbalans

Er zijn sinds het begin van dit traject ook gesprekken gevoerd met Peter Verbeek van Natuurbalans. Natuurbalans heeft zeer specifieke kennis over de flora en fauna rond het plangebied. In de gesprekken die met dhr. Verbeek hebben plaatsgevonden is duidelijk geworden dat het belangrijk is om een initiatief te realiseren wat bijdraagt aan de natuurlijke omgeving. Dit kan gerealiseerd worden door de plannen met dhr. Verbeek af te stemmen.

- Echt-Susteren Energie

Tot slot, is er meerdere malen overleg geweest met de coöperatie ESE. In deze gesprekken is er vooral besproken wat de mogelijkheden zijn om de financiële participatie vorm te geven. Het bereiken van 50% lokale investering in het zonnepark is daarmee het belang van de coöperatie dat zij in samenwerking met de ontwikkelaar proberen te verwezenlijken.

3.2.1. Resultaten haalsessie

Het resultaat van deze eerste haalsessie was vooral het inzichtelijk maken van de verschillende belangen van de stakeholders. Voor de gemeente is het vooral belangrijk dat het initiatief volgens de voorschreven kaders en pijlers wordt ontwikkeld. Hierin hebben zij een begeleidende rol. De belangen van de omwonenden hebben vooral betrekking op het ontnemen van zicht, en geen schade aan flora en fauna veroorzaken. Het belang van de organisatie Natuurbalans is om een zonnepark te ontwerpen een bijdrage te realiseren aan de natuurlijke waarden van het gebied. Echt-Susteren Energie heeft een belang in het verwezenlijken van lokaal eigendom en investeringsmogelijkheden voor het zonnepark.

Door deze belangen inzichtelijk te maken, kunnen wij hier als ontwikkelaar beter rekening mee houden in het opstellen van de plannen. Na het inwinnen van de informatie tijdens de haalsessie zijn wij teruggegaan naar de tekentafel om de ontwerpen verder vorm te geven en rekening te houden met de belangen van de verschillende stakeholders. In de volgende paragraaf zullen wij beschrijven hoe de belangen concreet zijn verwerkt in de werksessie.

3.3. Werksessie I

Na de haalsessie en het in kaart brengen van de belangen die spelen bij de verschillende stakeholders, hebben wij een werksessie georganiseerd met Peter Verbeek (Natuurbalans; lokale expert), Eduard van Tilborg (Croonenburo5; landschapsarchitect) en Reinoud Vermoolen (Antea; ecoloog). Hier stond het voorop om de belangen van de eerste gesprekken te verwerken en samenhang te vinden met de ecologische kwaliteiten van het gebied.

In deze werksessie is vooral gefocust op de landschappelijke inpassing van het initiatief. Het idee voor een ecologische verbindingstrook werd positief ontvangen. Deze strook zal de boskamers met elkaar kunnen verbinden. Tijdens de werksessie is er een verdieping gemaakt in hoe deze strook kan worden ingevuld. Er is gesproken over het vrij laten van zo veel mogelijk ruimte voor natuur. Dit kan worden gedaan door niet het hele perceel af te rasteren, maar alleen direct rond de zonnepanelen. De zone die vrij is, kan de verbinding vormen tussen de twee naastgelegen bosgebieden. De ecologische zone wordt ingevuld met zoom- en mantelvegetatie. Op deze manier wordt een natuurlijke overgang gecreëerd tussen de twee bosgebieden (zoom-mantel-kern). Onder zoom- en mantelvegetatie worden struiken, kruiden en grassen verstaan. Die vervolgens weer langzaam overgaan in bosgebied. Deze landschapselementen zijn noodzakelijk om een veilige en beschutte zone te creëren voor lokale fauna, zoals veldmuis, grasmus en vlinders. De mantel en zoomstructuur zal ook verder op het zuidelijke perceel worden toegevoegd en kan

veel meerwaarde creëren. Door het aanbrengen van deze vegetatie, wordt de schittering aan de westkant verder gereduceerd.

Tijdens de werksessie is er ook gesproken over de mogelijkheden om natuur onder de panelen te voorzien. Een punt van gesprek was of deze mix zal aanslaan onder de panelen. Volgens de Wagening Universiteit moet heel goed worden gekeken naar de soorten die onder de panelen worden geplant. Wij hebben hierom intern onderzoek gedaan met als resultaat dat er een schaduwmengsel (Biodivers, B102) bestaat wat onder de panelen kan worden ingezaaid. Dhr. Verbeek gaf aan dat er goed moet worden gekeken naar de organische stoffen onder de panelen voordat er een keuze wordt gemaakt over soorten. Later gaf dhr. Verbeek aan dat het beter zou zijn om geen soorten in te zaaien onder de panelen om de natuur de vrije loop te laten. Naar aanleiding van dit advies hebben wij gekozen om in eerste instantie geen mengsel onder de panelen in te zaaien.

Ook is er gesproken over de soorten die voor de verschillende elementen gebruikt kunnen worden. Dit gaat vooral over de bomen, hagen, struwelen en grasland. Hier zijn door de heren Verbeek en Vermoolen verschillende ideeën ingebracht. De soorten die zijn voorzien voor het struweel waren akkoord. Er moet nog verder worden onderzocht welke soorten geschikt zijn voor de mantel en zoom. Ook werd er voorgesteld om in het hekwerk op enkele plekken openingen te maken zodat kleine dieren hun weg door het zonnepark kunnen vinden.

3.3.1. Resultaten werksessie I

Het doel van deze eerste werksessie was om de belangen van de omwonenden zo goed mogelijk te integreren in de landschappelijke plannen. Hiervoor is een gesprek georganiseerd tussen verschillende experts met kennis van het plangebied, ecologie en landschappelijke inpassing. Na de sessie is een concrete invulling gemaakt van de ecologische verbindingstrook door een mantel en zoomstructuur te voorzien. Deze structuur zal ook op het zuidelijke perceel toegevoegd worden, om de kans op overlast vanwege schittering te verminderen. Om ook de kleinere dieren door het zonnepark te laten passeren, hebben wij om de 50 meter kleine openingen voorzien in het hekwerk. Verder is er gesproken over de soorten die onder de panelen kunnen worden geplant. Tijdens de werksessie werd hier nog geen concrete invulling aan gegeven, maar wel de voorkeur uitgesproken om niks onder de panelen in te zaaien. Met de experts is ook gesproken over welke soorten er gebruikt kunnen worden die inheems zijn in het plangebied. Hierin zijn voorstellen aangedragen door de verschillende partijen. Na deze werksessie is de landschappelijke inpassing verder uitgewerkt (zie Figuur 6). Deze voorlopige inpassing zal in een volgende brengsessie naar de omwonenden worden gepresenteerd en uitgelegd.

Figuur 6: Tweede concept (Bron: Antea)

3.4. Brengsessie

Na het inzichtelijk te hebben gemaakt welke belangen er bij de verschillende stakeholders spelen en de belangen verwerkt te hebben in nieuwe landschappelijke inpassingstekeningen, konden wij een brengsessie organiseren om de omgeving te informeren.

Voor de brengsessie is, in overleg met de gemeente, een digitale informatieavond georganiseerd. Op 14 en 21 oktober is een aankondiging gepubliceerd in 't Weakblaad. Via dit nieuwsbericht zijn 18 aanmeldingen binnengekomen. Vanuit SPG is op 19 oktober een persoonlijke brief (per post en e-mail (waarvan bekend)) verstuurd naar 11 huishoudens die binnen een straal van 750 meter van het plangebied met de uitnodiging voor de informatieavond. Via de persoonlijke brieven is 1 aanmelding ontvangen. Enkel dagen voor de digitale informatieavond is een uitleg verstuurd hoe mensen toegang kunnen krijgen tot video-verbinding. De uitleg is naar alle aanmelders verstuurd en ook naar alle omwonenden, ook al hadden deze zich niet aangemeld. De informatieavond vond plaats op 29 oktober 2020 van 19:30 tot 20:30 en in totaal waren er 22 aanwezigen.

De informatieavond was er vooral op gericht om informatie te communiceren naar de aanwezigen. Het was wel mogelijk om vragen te stellen in de chat die direct werden beantwoord door SPG. De presentatie begon met een korte inleiding over het beleid van de gemeente Echt-Susteren. Hierna heeft SPG verder toegelicht hoe het bedrijf is gekomen tot het initiatief Zonnepark Bosserheide en welk proces er is doorlopen met de omgeving op het gebied van procesparticipatie en communicatie. Eduard van Tilborg (Antea/Croonenburo5) heeft de landschappelijke inpassing verder toelicht waarna er is afgesloten met te vertellen over de mogelijkheden voor financiële participatie. Op het einde van de presentatie was er nog ruimte voor vraag en antwoord.

De opgenomen informatieavond, powerpoint en overzicht van de vragen en antwoorden zijn ook achteraf naar alle primaire en secundaire omwonenden gestuurd (ook al hadden zij zich niet aangemeld), en alle aanmelders, zodat zij alle bestanden hadden en de video konden terugkijken. Ook is met alle personen die zich hadden aangemeld achteraf telefonisch contact geweest om te vragen hoe zij de presentatie vonden en of er nog vragen openstonden.

Voor de informatieavond zijn er nog op verschillende momenten contact geweest met SO5 over hun standpunt wat betreft de uitbreiding van de kalkzandsteenfabriek. Zij hadden nog steeds hetzelfde standpunt en vinden dat het zonnepark hun belang voor uitbreiding in de weg zit. Er zijn verschillende oplossingen besproken zoals het verplaatsen van het zoekgebied voor uitbreiding. SO5 noemde verder met adviseurs af te moeten stemmen en weer met SPG in contact zal treden.

Na de verschillende contactmomenten is ook gevraagd of er geïnteresseerde waren om een klankbordgroep te vormen. De klankbordgroep zou in nauwer contact staan met SPG om over de plannen te overleggen. Hier hebben wij geen reactie op gekregen. Wij veronderstellen dat alle stakeholders door SPG goed op de hoogte zijn gehouden en zij geen behoefte hadden om door middel van een klankbordgroep het contact met SPG in te richten. Wij zullen ook zonder de klankbordgroep de omgeving blijven informeren. Dit doen wij door iedereen persoonlijk aan te schrijven van wie wij de contactgegevens hebben en door berichten te plaatsen op onze site of via 't Waekblaad als de bredere omgeving geïnlicht moet worden.

3.4.1. Resultaten brengsessie

Tijdens deze brengsessie, gehouden via Zoom, hebben wij de 22 aanwezigen kunnen informeren van de aangepaste plannen voor Zonnepark Bosserheide. Tijdens de avond hebben wij verschillende vragen gekregen die vooral te maken hadden met het beleid, landschappelijke inpassing en financiële participatie. Na de informatieavond is er gebeld met alle aanmelders. Over het algemeen waren zij positief over het de informatieverstrekking tijdens de avond. De meeste mensen waren eerder nieuwsgierig naar de plannen en hadden niet echt een uitgesproken mening over het initiatief. Andere hadden een sterkere uitgesproken mening of positief of negatief over de ontwikkeling. Na de brengsessie is er ook nog extra contact geweest met PO3 en SO5. PO3 was nog altijd bezorgd om de impact van het initiatief op natuur en mens. Verder is met SO5 contact geweest om een vervolg afspraak te plannen om te bespreken wat de impact is van het zonnepark op de uitbreidingsmogelijkheden. SO5 zou zelf een voorstel doen na overleg te hebben gehad met adviseurs. Er is ook contact geweest met een omwonende die wij nog niet eerder hadden gesproken. Er is na de informatieavond een persoonlijke afspraak gepland. Deze omwonende had vooral vragen en ideeën over de financiële participatie. Ook is er voor gekozen om geen klankbordgroep op te richten vanwege het gebrek aan aanmeldingen. SPG zal alle stakeholders blijven inlichten via persoonlijk contact of via andere mogelijkheden voor de bredere omgeving.

3.5. Werksessie II

Tijdens de digitale informatieavond is er ook duidelijk gemaakt dat de omwonenden zullen worden aangeschreven met de uitnodiging voor een werksessie. In de workshop willen wij samen met de omwonenden verder het initiatief vormgeven. Bij het versturen van de samenvatting digitale informatieavond is een uitnodiging verstuurd voor de digitale workshop. De uitnodiging is naar 25 mensen verstuurd. Dit waren alle aanmelders voor de digitale informatieavond en alle primaire en secundaire omwonenden. Er zijn naar verschillende primaire en secundaire omwonenden ook herinneringen gestuurd voor de workshop. Uiteindelijk hebben wij op de uitnodiging twee reacties ontvangen. Door de weinige aanmeldingen hebben wij besloten om met de twee geïnteresseerde persoonlijke gesprekken te

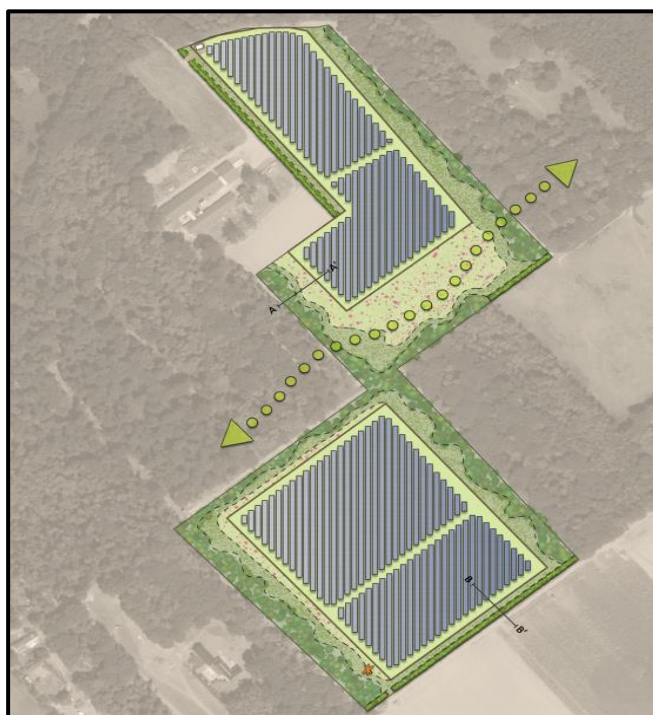
plannen en op deze manier concreter in te kunnen gaan op landschappelijke inpassing, communicatie en financiële participatie. Een van de twee had geen behoefte aan een persoonlijke workshop. De andere omwonende had toch geen mogelijkheid meer om af te spreken.

Verder is er met Natuurbalans verder gekeken naar de plannen. Er werd aangegeven de zoom structuur tussen de percelen meer naar voren moest komen. Dit om de twee stukken bos beter met elkaar te verbinden. Ook werd er aangeraden om langs het hekwerk van het zuidelijke perceel meer bloemrijk grasland te voorzien. Het advies van Natuurbalans was ook om inheemse soorten boomvormers in de mantel te voorzien.

3.5.1. Resultaten werksessie II

Na het uitnodigen van alle geïnteresseerde en omwonden hebben wij twee aanmeldingen ontvangen. Dit kan verschillende dingen aangeven. Veel van de mensen vermeldde dat zij na de informatieavond voldoende op de hoogte waren gebracht van het initiatief. Zij hadden geen behoefte om nog deel te nemen aan een workshop.

Er werd vanuit een omwonende aangegeven dat de haag aan de Donnerskamp hoger moest worden. Dit hebben wij ook aangepast in de landschappelijke inpassing. Verder zijn de adviezen van Natuurbalans over de zoom, bloemrijk grasland en inheemse soorten overgenomen in de plannen (zie Figuur 7).

Figuur 7: Definitieve landschappelijke inpassing (Bron: Antea)

3.6. Brengsessie II

Tot en met de officiële indiening van bestemmingsplanwijziging loopt de uitwerkingsfase. Deze zal worden afgesloten met een digitale informatieavond eind januari. Het doel van deze avond is om de definitieve plannen te presenteren en om het vergunningsproces verder toe te lichten. Na deze informatieavond zullen wij overgaan tot de derde fase, namelijk de realisatie (zie Hoofdstuk 5).

4. Verwachtingen ter inzagelegging

Door het proces dat wij hebben doorlopen met de stakeholders in fase 1 en fase 2 hebben wij de belangen zo goed mogelijk proberen te verwerken in de plannen voor Zonnepark Bosserheide. Desondanks, is er altijd mogelijkheid voor partijen om een zienswijze in te dienen tijdens de inzage periode. Wij geloven er sterk in dat het initiatief zo goed mogelijk rekening heeft proberen te houden met alle stakeholders, desondanks willen wij in dit hoofdstuk al inspelen op potentiële zienswijze die kunnen worden ingediend.

Mogelijke zienswijze	Mogelijke reactie
Locatie zonnepark	
Keuze ontwikkelingslocatie (gebruik van agrarische grond)	Overheden in Nederland, waaronder gemeenten, dienen op dit punt een maatschappelijke afweging te maken tussen milieubelangen enerzijds en landbouwbelangen anderzijds. Vanuit klimaatoverwegingen is het nodig opwekking van groene stroom met zonnepanelen te realiseren. Daarbij gaat het om zo'n grootte energiebehoefte dat het onvermijdelijk is om een deel van de benodigde zonnepanelen op landbouwgronden te plaatsen. Dit dient altijd zorgvuldig afgewogen te worden en dat is in dit geval gedaan door de gemeente Echt-Susteren.
Zonnepanelen zouden eerst op daken, geluidswallen en bedrijventerreinen geplaatst moeten worden	Zie beantwoording hierboven.
Belemmering woon en leef-kwaliteit	
Uitzicht op zonnepanelen	Met betrekking tot de opmerking dat het zonnepark het uitzicht zal belemmeren, merken wij op dat er (volgens vaste rechtspraak) geen recht bestaat op een blijvend vrij uitzicht. Door de (mogelijke) komst van het zonnepark zal er een verandering van uitzicht zijn, maar deze verandering is niet zo ernstig dat de omgevingsvergunning geweigerd moet worden. Met het verlenen van de omgevingsvergunning wordt het woon-en leefklimaat van reclamanten niet onevenredig aangetast, onder andere vanwege de maatregelen die zijn getroffen om de zonnepanelen aan het zicht te onttrekken vanaf de Donnerskamp. Voor de landschappelijke inpassing van het project is een 3D visualisatie gemaakt door de ontwikkelaar. De visualisatie laat zien dat het project het vrije uitzicht niet gaat belemmeren en het open landschap behouden en beleefbaar blijft.

Geluid vanuit inkoopstation en omvormers	Een zonnepark komt niet voor in de lijst met activiteiten uit de VNG-publicatie 'Bedrijven en milieuzonering'. Een richtafstand voor milieuzonering is dan ook niet bekend voor een zonnepark. Zonnepanelen maken daarentegen geen geluid, zodat ervan uit mag worden gegaan dat er voor het aspect geluid geen afstandseisen gelden in het kader van milieuzonering. Zonnepanelen leveren stroom die via een omvormer en transformator wordt afgegeven aan het elektriciteitsnet. Voor transformatorstations gelden wel richtafstanden. Deze richtafstanden zijn afhankelijk van het transformatorvermogen. Voor een transformatorvermogen tussen de 10 en 100 MVA bedraagt de richtafstand 50 meter uitgaande van een rustige omgeving. Deze afstand wordt ook aangehouden.
Straling van zonnepanelen	Het elektromagnetisch veld dat de zonnepanelen zelf opwekken is erg zwak. Om de laagspanning van zonnepanelen geschikt te maken voor het stroomnet is een omvormer en/of transformatorhuisje nodig. Voor beiden gelden veiligheidsnormen waaraan voldaan moet worden. Ten aanzien van transformatorhuisjes met hoogspanning geldt dat alleen direct naast deze huisjes een magneetveld meetbaar is. Er zijn geen bewezen negatieve effecten van straling van zonnepanelen bekend. Het RIVM heeft op verzoek van de GGD en in 2009 indicatieve metingen van de sterkten van magneetvelden bij transformatorhuisjes uitgevoerd. Daarin staat dat het magneetveld van de zes onderzochte transformatorhuisjes op 1,5 tot 4 m afstand lager dan 0,4 microtesla was. Onder de waarde van 0,4 microtesla gaat de Gezondheidsraad ervan uit dat er geen sprake is van verhoogde risico's en komt de straling al niet meer uit boven het achtergrondniveau. De stralingsniveaus zijn dan ook niet vergelijkbaar met die van hoogspanningsverbindingen. Daarbij wordt er bij het onderzoek van uitgegaan dat je langdurig direct naast een transformatorhuisje verblijft (een jaar lang, 7 dagen per week, 14 uur per dag). Bij het zonnepark worden de transformatorhuisjes op geruime afstand van de openbare wegen en huizen gezet (meer dan 100 meter). Hiermee is er geen sprake van gezondheidsrisico's ten aanzien van elektromagnetische straling voor de omgeving.
Schittering van zonnepanelen	Ten aanzien van de schittering van de zonnepanelen merken wij op dat zonnepanelen vaak in verband worden gebracht met reflectie van

	licht. Moderne zonnepanelen hebben echter niet veel reflectie om de eenvoudige reden dat licht dat gereflecteerd wordt niet effectief is voor het opwekken van elektriciteit. In het algemeen kan worden gezegd dat panelen een reflectie hebben van 3 à 5% bij een normale lichtinval. Alle te gebruiken zonnepanelen hebben in alle geval een anti-reflectieve oppervlakte behandeling gehad. Met het zeer geringe percentage reflectie achten wij de mogelijke overlast door schittering voor reclamanten niet dusdanig, dat het woon-en leefklimaat van reclamanten onevenredig wordt aangetast. Verder zal geen sprake zijn van reflectie van zonlicht op de woningen vanwege de fysieke ligging van woning en zonnepark: bij een oost-west opstelling van de zonnepanelen met een zeer lage hellingshoek van 10 graden zou er alleen reflectie kunnen optreden als de zon in het noorden zou staan. Ook is het zonnepark niet, of heel beperkt, zichtbaar. Langs de zuidrand van het zonnepark wordt immers beplanting geplaatst waardoor op ecologisch waardevolle wijze het zonnepark aan het zicht wordt onttrokken.
Geen garanties dat zonnepanelen en andere materialen na 25 verantwoordelijk worden verwijderd	Het zonnepark wordt opgeruimd door de exploitant; deze is (financieel) verantwoordelijk voor het opruimen van de zonnepanelen e.d. Daarvoor heeft de ontwikkelaar met de grondeigenaar een overeenkomst afgesloten. Een aantal jaren voor het einde van de exploitatietermijn worden de restwaarde van de materialen en de opruimkosten getaxeerd door een onafhankelijke taxateur. Wanneer blijkt dat de restwaarde de opruimkosten overtreft, dan wordt het opruimen bekostigd uit de restwaarde van de materialen. Wanneer dit niet zo blijkt te zijn (dus opruimkosten overstijgen de restwaarde), dan wordt uit de opbrengst van het park het verschil in jaarlijkse termijnen op een derdenrekening van een notaris gestort, zodat er voldoende geld is om e.e.a. op te ruimen. Het betreft hier alleen de opruimkosten voor het staal van de staanders en de kabels e.d. De verantwoording voor de inname en recycling van de zonnepanelen (als elektrische apparatuur) ligt, zoals vastgelegd in Nederlandse wetgeving, bij de producenten en importeurs.
Waarde verlies van vastgoed	In artikel 6.1 van de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is geregeld dat iemand die schade lijdt als gevolg van - kort gezegd - een planologische wijziging, recht heeft op de vergoeding van planschade.

	De Wro bepaalt onder welke voorwaarden men voor planschade in aanmerking komt. Omdat het hier gaat om een wettelijk recht, is er geen basis om bij de beoordeling van een aanvraag om omgevingsvergunning met dit aspect rekening te houden.
Belemmering aan natuur	
Soorten in plangebied worden negatief aangetast	De gevolgen voor flora en fauna zijn onderzocht in de onderbouwing van de bestemmingsplan wijziging Er zijn geen sporen van beschermde grondgebonden zoogdiersoorten aangetroffen. Om de doorgang van kleine zoogdieren mogelijk te maken wordt er een open ruimte in het hekwerk gerealiseerd. Verder zijn er geen negatieve gevolgen te verwachten voor reptielen, amfibieën, vogels en vleermuizen. Deze proberen wij te stimuleren door de getroffen maatregelen te voorzien, zoals het creëren van een ecologische verbindingstrook.
Door de zonnepanelen bereiken licht en water nauwelijks de grond	Water loopt van de panelen in de bodem en blijft daardoor in het gebied. Er zal tussen de zonnepanelen een zekere ruimte worden gelaten van 1 meter. De ruimte tussen de zonnepanelen is nodig voor het onderhoud aan de panelen en voor het maaien of begrazen van het tussenliggende gras. Onder de panelen is in overleg met experts besloten om een grasmengsel in te zaaien om de bodem actief te houden. De ontwikkelaar is ook contractueel gebonden om de ondergrond in oorspronkelijke staat terug te brengen.
Nadelige effecten productie zonnepanelen en andere materialen	De productiefaciliteit moet voldoen aan de wet- en regelgeving van het land waar de zonnepanelen worden geproduceerd. Voor zover er mogelijk geen regels t.a.v. de productie van zonnepanelen zijn, is het aan de vrije markt en dus aan de initiatiefnemer om hierin keuzes te maken. Dit productieproces maakt geen deel uit van deze ruimtelijke procedure en is voor de plaatsing van zonnepanelen niet ruimtelijke relevant. Hierdoor kunnen in de omgevingsvergunning geen garanties worden opgenomen ten aanzien van de productie van de panelen. Ditzelfde geldt voor andere constructiematerialen; e.e.a. valt buiten de reikwijdte van deze omgevingsvergunning. De initiatiefnemer selecteert zonnepanelenproducenten die maatschappelijk verantwoord ondernemen en vallen binnen de Bloomberg Tier 1. Dit is ook een van de financieringseisen, die

	financiers van de initiatiefnemer stellen. Recycling van zonnepanelen zit in veel gevallen al boven de 90% van de materialen.
Behoud van natuur	
Na 25 jaar natuur die is aangebracht niet verwijderen	Het zonnepark wordt opgeruimd door de exploitant; deze is (financieel) verantwoordelijk voor het opruimen van de zonnepanelen e.d. Daarvoor heeft de ontwikkelaar met de grondeigenaar een overeenkomst afgesloten. De gronden zullen na 25 jaar weer terug worden gebracht in oorspronkelijke staat.

Tabel 1: Verwachtingen zienswijze en mogelijke reacties

5. Vervolg

Na de officiële indiening van de bestemmingsplan wijziging gaan wij over naar een nieuwe fase, namelijk de realisatie fase gevolgd door de exploitatie fase. In dit hoofdstuk zal verder worden toegelicht hoe de communicatie en participatie plaats zullen vinden.

5.2. Planning per projectfase

Hieronder geven wij graag een planning hoe de communicatie en participatie zal verlopen.

Fase 2: Uitwerking

Voor het afronden van fase 2 zal eind januari nog een digitale informatieavond worden georganiseerd. Tijdens deze avond zal SPG de uiteindelijke plannen presenteren en zal het vergunningsproces verder worden toegelicht. Er zal een advertentie in 't Waekblaad worden geplaatst en ook zullen alle personen die al in het data bestand van SPG zijn opgenomen worden aangeschreven.

Fase 3: Realisatie

Na de vergunningverlening (voorzien in september 2021) zullen alle stakeholders schriftelijk op de hoogte worden gebracht van de ontwikkeling. Dit zal via een nieuwsbrief gaan naar alle omwonenden en ook digitaal naar alle contacten die in onze database zijn opgenomen.

Na dit contact zal er periodiek (minimaal eens in de 6 maanden) worden gecommuniceerd over de status van het Zonnepark Bosserheide en de financiële participatie. Deze communicatie zal vanuit SPG of mogelijke partner worden gedaan. De omgeving zal verder worden ingelicht en betrokken worden bij de mogelijkheid voor financiële deelname.

Verder is het altijd mogelijk om persoonlijke gesprekken te voeren met de omgeving. Deze communicatie moet dan wel gewenst zijn vanuit de stakeholders. Er zouden met bepaalde stakeholders verdere gesprekken plaats kunnen vinden met partijen die de meeste invloed kunnen uitoefenen op de realisatie (b.v. Xella en de eigenaar van PO3). Een persoonlijke benadering door middel van gesprekken is voor deze (maar ook andere partijen) altijd mogelijk.

Minimaal vier weken voor aanvang bouwwerkzaamheden start de projectcommunicatie omtrent de bouw met de omgeving. Tijdens deze communicatie informeren wij over de planning van de werkzaamheden, de uitvoeringswijze alsmede de hinder die zij mogelijk kunnen ervaren. De overige bewoners en bedrijven binnen een straal van 750 meter van de projectlocatie ontvangen een op maat gemaakte bewonersbrief. Daarnaast plaatsen we een nieuwsbericht op de projectpagina en ook in lokale media zoals 't Waekblaad om het bereik te vergroten. Elke derde maand van de bouw zal er een korte update worden verstuurd naar de omwonenden binnen een straal van 750 meter. Als de werkzaamheden zijn afgerond zal er nogmaals een bericht in lokale blad worden geplaatst.

Fase 4: Exploitatie

Tijdens de exploitatiefase blijven wij communiceren met de directe omgeving over het. Deze communicatie is afhankelijk van de gebeurtenis. Het is belangrijk om aan te geven wanneer er onderhoud zal plaatsvinden of om feedback vanuit de omwonenden te verwerken (b.v. geluid). Dit zal naar inschatting van SPG worden gecommuniceerd via een digitale nieuwsbrief.

Verder zal de communicatie wat betreft de financiële participatie door middel van digitale communicatie met diegene die betrokken zijn plaatsvinden. De communicatie omtrent de financiële participatie kan op

verschillende manieren worden opgezet, afhankelijk van de behoefte. Er kan een maandelijks update worden gegeven over de productie van het zonnepark, maar dit kan ook jaarlijks worden gedaan. De participanten zullen hiervan op de hoogte worden gehouden.

	2021												2022												2023											
	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D	J	F	M	A	M	J	J	A	S	O	N	D
Fase 2: Uitwerking																																				
Digitale informatieavond																																				
Fase 3: Realisatie																																				
Nieuwsbrief/periodieke communicatie																																				
Persoonlijke gesprekken (indien gewenst)																																				
Communicatie bouw																																				
Fase 4: Exploitatie																																				
Eventuele communicatie (naar inschatting)																																				
Financiële participatie (nog vaststellen)																																				

Tabel 2: Overzicht communicatie planning (bron: Solar Provider Group B.V.)

6. Conclusie

Het initiatief Zonnepark Bosserheide is in grote mate op deze manier tot stand gekomen door de uitgebreide communicatie en participatie die heeft plaatsgevonden met lokale stakeholders. Vanaf het begin in januari 2020 hebben wij contact gelegd met de omwonenden, ecologische experts en lokale organisaties. Deze gesprekken zijn niet altijd makkelijk geweest, maar hebben wel een substantiële bijdrage geleverd aan het initiatief.

In het communicatie- en participatieproces hebben wij op verschillende momenten contact gehad met de stakeholders. Op deze manier zijn alle stakeholders persoonlijk geïnformeerd over de plannen. Met andere stakeholders zijn verschillende gesprekken georganiseerd om hun belang zo goed mogelijk te behartigen in de plannen. Op deze manier hebben wij een plan opgesteld samen met de omgeving dat ook mogelijkheden biedt aan de natuur.

Ondanks het positieve traject wat wij hebben doorlopen, moeten wij ook realistisch zijn dat niet iedereen 100% tevreden kan worden gesteld. Er is altijd een mogelijkheid dat zienswijzen worden ingediend.

Wij als ontwikkelaar hebben ons uiterste best gedaan alle belangen in de plannen voor Zonnepark Bosserheide te verenigen. De omgeving staat positief tegen over de plannen en ook de verschillende natuurelementen zullen een bijdrage leveren aan de omgeving.

Wij behandelen de contactgegevens van onze stakeholders vertrouwelijk conform de wet AVG.

SOLAR PROVIDER GROUP